

Wrth ystyried y gosodiad uchod yn ofalus, gwelir bod nifer o faterion allweddol yn codi wrth gysidro cynaliadwyedd. Yn gyntaf rhaid cysidro plant y dyfydol ac yr profiadau sydd yn cael ei paratoi ar eu cyfer gan ystyried yr amgylchedd, yr athroniaeth ac yr gwybodaeth tu cefn. Gan ddefnyddio llenyddiaeth, erthyglau theori, pholisiau ac ymchwil byddai yn gwerthuso y pwnc yn feirniadol drwy hyrwyddo pwysigrwydd cynaliadwyedd yn ein cymdeithas. Yn Nghymru hawlia y Cwricwilm (2022) bod dinasyddiaeth foesegol yn un o wrpasau maent yn hyrwyddo yn y cwricwilm I Gymru I sicrhau dysgwyr creadigol a galluog sydd yn barod I fyw bywyd ac dechrau gwaith. Nod y cwricwilm yw bod plant yn dysgu I fod yn hyderus ac iach ac yn barod ar gyfer unrhyw sialens a gwynebir mewn bywyd gan fod yn aelodau gwerthfawr o'u cymdeithas, Llywodraeth Cymru (2023). Y bwriad yw bod plant yn dysgu deall eu hawliau dynol ac democrataidd ac yn gallu ei ymarfer nhw o ddydd I ddydd. Yn ogystal dylir plant ddysgu effaith ou gweithredoedd pan yn gwneud penderfyniadau, sut I fod yn chwilfrydig ac yn wybodus am eu diwylliant, cymuned a'l cymdeithas or gorffennol ac presenol, dysgu parchu hawliau ac anghenion eraill gan ystyried ein cymdeithas amrywiol ac bod pawb gyda anghenion gwahanol yn ogystal ac ymrwymiad I edrych ar ol y blaned ai cynaliadwyedd. Un agwedd a ddysgir yr addysg amgylcheddol yw bod cynaldwyedd yn gyffredinol yn cael eu adnabod fel cyfuniad o deallusrwydd ac cydgystylliad rhwng diwylliant, pobl, gofodau ac amgylchedd Duhn (2012). Dywedir erthygl Edwards et al; (2013) bod plant angen dysgu gwybodaeth gyffredinol am ein amgylchedd ac cynaldwyedd drwy ddysgu sut I fyw yn barchus ei hunain ac o rhywogaethau eraill sydd I ddod yn eu bywyd Independent Earth Charter Commission (2012).

Mae ymchwil yn dangos bod profiadau unigrychol yn hyrwyddo ymwybyddiaeth plant mewn profiadau naturiol yn holl bwysig I sicrhau bod plant yn deall ac yn gwybod sut I edrych ar ol ein byd yn y dyfydol sydd I ddod. Drwy cynnal profiadau sydd yn caniatu plant I hyrwyddo ac I arborfi byddent yn dod yn fwy ymwybodol. Mae'n bwysig gadael plant I ymarfer be syn cael ei bregethu ond hefyd I hwy cael gweld yr canlyniadau beth fydd yn digwydd os ni golfalir am y byd. Gall profiadau uniongyrchol fod yn fanteisiol iawn. Mae ymchwyliadau o BMC (2014) yn dangos bod oedran plant cyn feithrin yn gyfnod arwyddacaol er mwyn dysgu plant am fwyta yn iachus, bod yn gorfforol ac cynaldwyedd. Drwy werthuso y cwricwilm gwelir effeithiau ar pwysau gradd 360 ar blant ifanc y neu ffyrdd o fwyta, ymarfer corff ac cynaldwyedd a pham bod hyrwyddo cynaldwyedd a bwyta yn iach yn holl bwysig. Mewn erthygl o Ysgol yn America maent yn pwysleisio sut nad yw pentrefi, gwladwriaeth ac cenhedlaeth yn cyfanheddu y byd rhagor ond hytrach yn gweld ei byd yn wirioneddol fyd eang. Dywedir Spring (2007) ein bod ni yn tystio ffordd hollol Newydd o fyw ac gweithio

sydd rioed wedi cael ei profi or blaen. Yn debyg iawn I hyn dywedir Ordenez ac Maclean (2007) bod ein bod yn byw mewn newid cyfnodau yn hytrach nac cyfnodau yn newid. Mae'r MCEETYA (2008) yn disgwyl I fyrfywyr fod yn dinasyddion ymwybodol ac gweithredol sydd yn mynd I fod yn gyfrifol yn lleol ac yn fyd eang. Ar yr un modd mae y cwriwclwm yn Awstraliau yn hyrwyddo hyn yn eu lleoliadau gan bwysleisio pwysigrwydd bod dysgwyr y neu adnabod eu hunain fel dinasyddion ymwybodol ac gweithredol fel ei bod yn gallu cynnal ac gwella eu hamgylcheddau. maent yn cydnabod bod dysgwyr llwyddianus yn deall ei rol fel diansyddion ymwybodol ac gweithredol ac yn gallu gwella a chynnal amgylchedd naturiol ac cymdeithasol ACARA (2010). Mae'r EYLF yn galw ar addysgwyr I maethu deallusrwydd ac parch am ein byd naturiol ac I ddeall y gwahaniaeth cyd-ddibyniaeth rhwng pobl, anifeiliaid, planhigion a thîr DEEWR (2009). Mae'r cwricwlwm yn pwysleisio holl bwysigrwydd rol ymarferwyr plant I hyrwyddo ac datblygu dinasyddion sydd yn mynd I gyfrannu I fyd fwy heddychol ac cynaliadwy Commonwelath of Autralia (2010). Dywedir yr MCEETYA (2008) pa mor bwysig yw addysg fyd-eang a ni ddylir tanamcangyfri y cyfnod blynyddoedd cynnar oherwydd dyma ble maer profiadau ysgoli yn cyfri ac yn creu argraff gyntaf. Credai Beare (2002) bod pob plentyn angen credoau galluogi sydd yn mynd I dehongli fframwaith o'r byd ac sydd yn mynd I rhoi y cyfleoedd gorau bosib I allu darganfod profiadau ehangaf y plant drwy rhoi cyfleoedd I fynd ar plant mas or dosbarth yn gorfforol ac yn ddychmygol er mwyn ehangu eu profiadau. Mae pump elfen ir fframwaith ac mae pob pwynt yn pwysleisio y pwysigrwydd I ddysgwyr ddatblygu eu gwybodaeth a'l sgiliau, ystyried gwerthoedd ac ymddygiad a datblygu sgiliau sydd yn mynd I ganiatau amser I gweithredu ac cyfranogiad. Cytunai Barlow, Orr ac Sax Sylfaen eu cwriwcwlwm yw bod chwarae natur yn ganolog I'w fframwaith y plant fel bod nhw yn gallu dysgu cyfrifoldebau yn gyntaf ac yn ail bod ymarferwyr dysgu gyda rol bwysig iawn yn sefydlu y fframwaith ar eu cyfer fel er mwyn iddynt datblygu ac tyfu I fod yn dinasyddion deallusol a hynny drwy ddechrau gyda chwarae naturiol ac tu fas mewn natur Barlow et al (2010).

Golygai chwarae mewn natur bod plant yn cael niferoedd o amseroedd gwahanol heb cael ei darfu gan oedolion mewn ardaloedd tu allan I ddosbarth. Mae ardaloedd fel hyn yn caniatáu y plant I allu darganfod, datblygu a dod yn ddeallusol o'u byd ogwmpas. Nid yn unig hynny ond mae'r ardaloedd yn helpu I ddatblygu synhwyrau a datblygu perthnasau gyda plant eraill drwy ddefnyddio eu dychmyg a hefyd yn dechrau ysbrydoli rhyfeddod at eu byd naturiol. Dylir chwarae a gynnigir gynnwys amrywiaeth o chwarae penagored a gychwynnir gan y plant. Mae gan plant rol bwysig I cael mynegi eu barn o beth maent eisiau chwarae gyda ac yn cael helpu gosodi yr agenda a dewis y defnyddiau. Dylir ymarferwyr blynyddoedd cynnar ddefnyddio dulliau pedagogi holistiaidd yn eu sefydliad a sicrhau eu bod yn hyrwyddo defnyddiau naturiol nid yn unig tu allan ond tu mewn hefyd gan ddefnyddio nwyddau naturiol

ac ddim pethau plastig ond pethau byddai'r plant yn defnyddio yn y dyfydol. Mae damcaniaethwyr enwog fel Montessori (2010) yn dadlau bod rhywbeth arbennig mewn cyflwyno defnyddiau naturiol i blant oherwydd maent yn dysgu gwerth yr adnodd hwnw. Yn debyg i'r cwrwiclwm Newydd dywedir y fframwaith yn Awstralia holl bwysig yw cynnaladwyedd yn ein fframwaith y cwrwiclwm oherwydd credant bydd plant y dyfydol yn cael eu gwynebu gyda helaeth ac anrhagweladwy mawr yn y bywyd Hill et al (2007). Awgrymai y UNSECO (2005) bod addysg ar gyfer datblygu cynnaladwyedd yn cynnwys dysgu elfennau pwysig fel parch, gwerth ac cadw o'u gorffenol ac presenol. Rhaid gwerthfawrogi y byd a'i bethau a dysgu ffordd i fyw mewn byd sydd yn parchu pawb a phopeth sydd arno a bod pawb yn cael yr un cyfleoedd ac bwyd er mwyn datblygu yn iach. Mae angen byd lle mae pobol yn creu ardaloedd saff ac bod pobl yn gallu ymarfer eu hawliau a'i cyfrifoldebau.

Er cyfrifoldebau pawb a pob un dylir pwysleisio y ffaith pwysig er bod hi yn pwysig hywyddo cynnaladwyedd i blant blynyddoedd cynnar maen bwysig adnabod ac deall y pwysigrwydd i ddysgu y plant bychain sut i garu ein byd cyn iddynt wybod sut i edrych ar ei ol i ddechrau. Dywedir Montada et al (1999) bod chwarae yn natur yn blodeuo fel mae plant yn datblygu a cdysgu empathi am ein byd. Yn debyg mae Chawla (2006) yn cytuno bod hin bwysig gosodi fframwaith gryf or fan dechrau er mwyn hyrwyddo cynnaladwyedd sydd yn nod sydd yn gallu eu cyrraedd drwy y strategau cywir. Yn dilyn adroddiad diweddaraf 1989 nid yw'r dyfydol yn rhywle ni yn mynd i ond yn rhywle ni yn creu, hynny yw ni yn creu y llwybrau ato nid y neu ffeindio, Calder a Smith (1991). Mae damcaniaethwyr fel Dewey, Froebel, Malaguzzi ac Montessori i gyd yn cytuno ac yn hyrwyddo ac annog plant i fod yn bynciau o hanes yn hytrach na gwrthrychau o hanes. Credant bod plant yn gallu newid y dyfydol drwy fod yn ymwybodol o'u dewisiadau a phenderfyniadau Spring (2007).

Yn debyg mae erthygl gan Somerville a Williams (2015) yn cadarnhau bod addysg cynaliadwyedd yn cael ei hyrwyddo mewn blynyddoedd cynnar erbyn hyn yn wahanol sydd yn wahanol i sut oedd flynyddoedd yn ol. Roedd twll yng nghanol y cwrwiclwm pan ddoith i drafod cynaliadwyedd. Credai Davis (2009) bod oedd diffyg dealltwriaeth, i fwrw ymlaen ac gweithio ar y datblygiadau yma. Credant bod dim digon o adnoddau ac amser i allu datblygu pethau ymhellach sydd yn wahanol i rheini mewn ysgolion. Er hyn, daeth adroddiad mas yn 2010 yn dilyn y panel cynnaladwyedd Ewrop mae llawer o daytblygiadau wedi digwydd er mwyn sicrhau bod pob safle blynyddoedd cynnar yn hyrwyddo cynnaladwyedd. Credai Siraj-blatchford et al (2010) bod adnoddau naturiol y byd bellach yn cael ei defnyddio llawer mwy na yr hyn yn cael ei disodli ac mae lefelau cynhesu byd eang yn dod yn fwy cyfarwydd i

bobol. Poenai hefyd wrth I lefelau y mor godi ac bygythu llawer o bobol sydd yn byw mewn llefyd di fryntiedig, yr heriau mudo, tlodi cynyddol ar lefelau ac cyflenwad bwyd I iechyd a diogelwch bobol yn hynod o ddifrifol ymysg ni. Yn yr un modd dywedir y ddogfen or UNSENCO o'r hawliau plant bod hyd yn oed y plant bychain ddigon galluog I allu meddwl yn soffistigedig mewn perthynas ynglyn ac materion amgylcheddol cymdeithasol.

Mae gan pob plentyn yr hawl i'w barn a bod ei llais yn cael eu clywed gan credair ESD bod ei ymrwyddiad a'i syniadau yn gallu bod yn fanteisiol iawn. Dywedir y adroddiad bod sicrhau bod blynyddoedd cynnar yn hyrwyddo ymarfer dda or fan cychwyn yn golygu bod integredio gwybodaeth cynhenid, arferion byw cynaliadwy, hawliau dynol a dysgu drwy profiadau yn gallu digwydd, Siraj- Blatchford et al (2010).

Er gwaethaf problemau ymchwil credai Sommerville a Williams (2015) dylai adranau blynyddoedd cynnar sicrhau eu bod yn hyrwyddo cynaliadwyedd er mwyn sicrhau bod tystiolaeth o beirniadaeth, myfyrio ac creadigrwydd, Siraj- Blatchford et al (2010).

Penderfynir Llywodraeth Cymru I ddod a cynaldwyedd ac dinasyddiaeth I myfyrio plant yn addysg blynyddoedd cynnar yn hanfodol I addysg fyd-eang. Er gwaethaf problemau gall godi fel rhwystrau nwyddau, arian, lle ar gyfer hyrwyddo y newidiadau ac addysgiadau hyn man hanfodol bod pob safle blynyddoedd yn cyflwyno fframwaith integredig a phedagogi ac yn ymarfer hyn. Yn ddibynol ar faint o le dylir sicrhau eu bod yn gallu neud y newidiadau syml fel dod ac elfenau tu allan I ty fewn, sicrhau bod plant yn cael cyfleoedd eang I fynd allan I chwarae I fyd natur pan y gellir, defnyddio deunyddiau naturiol pan y gallir, addysgu rhieni a phlant phwysigrwydd o chwarae natur ac naturiol a chynnwys damcaniaeth chwarae ac ymarfer chwarae natur yn hyfforddiant pob ymarferwyr blynyddoedd cynnar. Credai Elliott a Davis (2009) bod rhwystrau addysgu cynaldwyedd mewn blynyddoedd cynnar yn dechrau o creododau hanesyddol ac athronyddol am sut mae plant yn dysgu, chwarae ac y natur o'i plentyndod. Er tegwch ymrwymiad addysg I chwarae naturiol er mwyn hyrwyddo cynaldwyedd credai Elliott a Davis (2009) bod pedagogi traddodiadol I chwarae mewn blynyddoedd cynnar yn gwneud hi yn anodd I ymarferwyr blynyddoedd cynnar gallu cynnyws gwybodaeth cynaldwyedd effeithiol yn eu fframwaith dysgu dyddiol. Hefyd credant bod gwybodaeth a disgwylir I ddysgu llawer rhy gymleth ac rhy brawtchus I blant bach ddeall felly maent ynm credu bod does dim lle i'w gynnwys yn y cwricwlwm fel eu bod yn gallu gwarchod diniweidrwydd naturiol plant drwy beidio eu dinoethi I broblemau y hinsawdd ac cynhesau byd eang. Credai Vygotsky (2004) bod er mwyn I blant gallu datblygu mae plant angen niferoedd o cyfleoedd chwarae sydd yn mynd ei hyrwyddo eu meddyliau ac datblygiadau hynny yw digon o weithgareddau cyfunol sydd yn mynd I annog y plant I ddarganfod am ei byd a'i brofiadau oherwydd dywedir bod profiadau cyfoethog I hysbysu dychymyg.

Dywedai Wood and Attfield's (2015) bod tri math wahanol o chwarae pedagogaidd. Mae ymchwil yn dangos bod ymarferwyr blynyddoedd cynnar yn tueddu i arwain chwarae sydd wedi ei fframio'n bwrpasol yn hytrach na chwarae agored tra bod Ball and Forzani (2015) yn datgan bod syniad Vygotsky bod y mathau o chwarae pedagogaidd yn cael ei ddefnyddio er mwyn pwrpasau gwahanol sydd yn mynd i cymeryd sylw i faterion cynladwyedd gwahanol. Gall ddefnyddio gwahanol fathau o chwarae fel chwarae agored a chwarae pwrpasol er mwyn focysu ar rhywbeth yn benodol fod yn fuddiol i ddysgu am cynladwyedd oherwydd mae ymchwil yn dangos bod intergreiddio gwybodaeth cysyniadol am cynladwyedd gyda chwarae pedagogaidd yn fuddiol i blant ac ymarferwyr blynyddoedd cynnar.

Er hyn, i gloi y ddadl ,gwelir bod angen mwy o ymchwil i ddarganfod sut bod ymarferwyr blynyddoedd cynnar yn gallu defnyddio technegau gwahanol ac dulliau chwarae pedagogi er mwyn cefnogi ymgysylltiad plant efo cynladwyedd gyda beth fysai y cyfuniad dewisol a pham ar gyfer y dyfodol gan gynnwys y targedau a heriau sydd mewn lle ar gyfer 2030. Er mwyn sicrhau hyn gwelir y IPCC (2020) yn dweud i osgoi trychineb hinsawdd mae angen sicrhau bod ysgolion ac sefydlau blynyddoedd cynnar yn gweithredu addysg cynladwyedd yn eu cwricwlwm er mwyn cyfranu ac helpu i gyrraedd y darged yn 2030. Mae adroddiad 'Sustainable Procurement (2023) yn sefydlu gwybodaeth ac fframwaith ar gyfer sefydliadau er mwyn cefnogi cynladwyedd ac i gallu cyrraedd y targed. Maer ISO 20400 yn fframwaith i 'Sustainable Procurement' sydd yn bedwar rhan hanfodion, polisiau a strwythau, galluogwyr a phroses gaffael. Gobeithion y fframwaith i'w sicrhau bod cefnogaeth ar gael ac gwybodaeth i sefydliadau ddilyn er mwyn sicrhau bod pawb yn gwneud beth maent yn gallu i ofalu am y byd.

Reference

Australian Curriculum (2014) Health and physical Education. (nd) Available at <http://www.australiancurriculum.edu.au/healthandphysicaleducation/rationale> (Accessed on the 27th of July).

Bronfenbrenner, B (1979). The Ecology of Human Development: experiments by Nature and Design. Cambridge, MA: Harvard University Press

Carr M, Lee W (2012) Learning stories: Constructing learner identities in early education. London. Sage

Dewey, J. (1998) Experiences and Education the 60th Anniversary Edition Indiana, USA, Kappa, Delta Pi

Duncan, J (2009). Intentional teaching. Early childhood education educate. New Zealand: Ministry of Education

Edwards, S., & Cutter- Mackenzie, A , Hunt, E (2010) Framing play for learning :professional reflections on the role of open ended play in early childhood education. In L, Brooker, & Edwards (eds) engaging play. Open university press: London

Edwards S, Skouteris H, Rutherford L, Cutter-Mackenzie,A. (2010) Its all about Ben10 - childrens play,health and sustainability decisions in the early years. Early child develop care , p.183-293

Elliott and Davis (2014) Research in Early Childhood Education for Sustainability: International perspectives and provocations. London: taylor and Francis ltd

Elliott S and Davis J (2009) Exploring the resistance: An Australian perspective on educating for sustainability. International journal of Early Childhood 41(2) :65-77

European Panel on Sustainable Development (EPSD). (2010) Taking children seriously – How the EU can invest in early childhood education for sustainable future. Report No.4 Goteborg, Sweden:The centre got environment and sustainability , GMV.
Available at https://www.ufn.gu.se/digitalassets/1324/1324488_epsd_report4.pdf

(Accessed 1st of July 2024)

Fleer M (2011) conceptual play: Foregrounding imagination and cognition during concept formation in early years education. *Contemporary issues in early childhood* 12(3):224-240

Gambino A, Davis J and Rowntree N (2009) Young Children learning for the environment. Researching a forest adventure. *Australian Journal of Environmental Education* 25: p.83

Hughes, F (1995). *Children, play and development* (2nd ed) Needham heights: Allyn and Bacon.

Intergovernmental Panel on Climate change (IPCC) (2013) key findings of the IPCC WGI AR5. Available at http://www.ipcc.ch/pdf/presentations/ar5/wgl/WGIAR5_IPCC_Jakarta2.pdf (Accessed on the 2nd of July 2024).

Ingrid E., milada, R. (2010) Children's voices about the state of the earth and sustainable development. A report for the OMEP World Assembly and World Congress on the OMEP (Accessed on the 4th of July 2024).

Langian JD (2011) The substance and source of young children's healthy eating and physical activity knowledge: implications for obesity prevention efforts. *Childcare health Development*. P.368-376

Siraj-Blatchford, I Taggart, B, Sylva et al (2008) Towards the transformation of practice in early childhood education. The effective provision of pre-school education (EPPE) Project. *Cambridge Journal of Education*, 38(1) p.23-26

Siraj-Blatchford J (2007) Creativity, communication and collaboration: The identification of pedagogic progression in sustained shared thinking. *Asia-Pacific journal of research in early childhood education* 1(2) : p3-23

Skouteris et al.: *Promoting healthy eating, active play and sustainability consciousness in early childhood curricula, addressing the Ben10tm problem: a randomised control trial*. *BMC Public Health* 2014 14:548

(Accessed : on the 1st of July 2024)

Taylor A and Giuguni M (2012) Common Worlds: Reconceptualising inclusion in early childhood communities. *Contemporary issues in early childhood* 13(2) p.108-119

Tinny, G and Hirst, N (no date) Early childhood education for sustainability within Wales : Understanding sustainability in early childhood education : case studies and approaches from across the UK. P.104-138

UNESCO (2005) Training guideline on incorporating education for sustainable development (ESD) into the curriculum (2005) United nations decade education for sustainable development. Available at

http://www.ibe.unesco.org/fileadmin_upload/cops/news_documents/2009/0905/ESD_training_guidelines_-3pdf

(Accessed on the 2nd of July 2024).

Vygotsky, L . (2004) Imagination and creativity in childhood. *Journal of Russian and east European psychology*, 42 (1), p7-97

Wellbeing of Future Generations Act (2015) Available at <http://gov.wales/topics/people-and-communities/people/futuregenerations-act/future-generations/act-video/?lang=en>

(Accessed on the 1st of July 2024)

Wilson, R (2008). *Nature and young children: Encouraging creative play in natural environments*. New York. Routledge

Wood, L. (2010). Reconceptualizing the play-pedagogy. From control to complexity. In L Brooker , &S. Edwards (eds). *Engaging play* (p.11-25) London Open University press

